รูปแบบการพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขงโดยการมีส่วนร่วม ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Policy Development Model of Religions, Art and Culture for Networking in the Country of Mekong Region with the participation of the office of Art and Culture, Rajabhat University in the Northeastern

อ.สุดใจ สะอาดยิ่ง, อ.พิศเพลิน พรหมเกษ,
อ.คารุณ พรรณควงเนตร

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏได้เกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๗ *"ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างพลังของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปะวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู"* มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้เห็นความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แบ่งส่วนราชการ เป็น สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งบางแห่ง ก็กำหนดเป็นศูนย์ สถาบัน หรือ กอง แต่อยู่ภายใต้ภาระหน้าที่คล้ายคลึงกัน การดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมมิได้มีเพียงภายในประเทศหากรวมถึงต่างประเทศ เฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศในลุ่มน้ำโขง

นโยบายเป็นหลักการที่กำหนดขึ้น เพื่อมุ่งดำเนินงานไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือเพื่อให้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ ช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน เกิดความชัดเจน เพื่อให้ดำเนินงานไปในทิศทางที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี ๑๒ แห่ง ครอบคลุมเกือบทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีอาณาเขตเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านในลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วยประเทศกัมพูชา ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีน การมีนโยบายในภาพรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีการสร้างเครือข่ายของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเกิดพลังในการเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคสู่ประเทศเพื่อนบ้านในลุ่มแม่น้ำโขง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย :

๑. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒. เพื่อสังเคราะห์นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในส่วนเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔. เพื่อกำหนดนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย :

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการประสานงาน

ขั้นตอนที่ ๒ การเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ ๓ การสังเคราะห์ข้อมูลนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในส่วนเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง

ขั้นตอนที่ ๔ การพัฒนารูปแบบการพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในส่วนเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง

ขั้นตอนที่ ๕ การกำหนดการพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในส่วนเชื่อมโยงประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาราชภัฏ ๑๒ แห่ง โดยรวบรวมข้อมูล เอกสาร เพื่อศึกษานโยบายในส่วนที่เชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง และวิเคราะห์ข้อมูลสรุปสภาพของนโยบายซึ่งเป็นภาพรวม ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

๑. สภาพนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกแห่งไม่ได้กำหนดนโยบายที่จะเชื่อมโยงกับประเทศในลุ่มน้ำโขงโดยตรง นโยบายที่กำหนดเป็นระดับนานาชาติ ซึ่งการดำเนินงานส่วนที่เชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง เป็นการดำเนินโครงการและกิจกรรม และมีการทำข้อตกลงทั้งในส่วนการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การฝึกอบรม การศึกษาวิจัย การจัดตั้งหน่วยงาน การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการศึกษาดูงานในประเทศในลุ่มน้ำโขง

๒. การสังเคราะห์นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในส่วนเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ

ภาพรวมนโยบายสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในส่วนเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในปัจจุบัน พบว่า

๑) ไม่ได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับศาสนาโดยตรง

๒) ไม่ได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขงโดยตรง แต่โดยรวมมีลักษณะเป็นการเชื่อมโยงในระดับนานาชาติ

๓) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

๓.๑) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แลกเปลี่ยนการเรียนการสอน

๓.๒) การรวบรวมข้อมูล อนุรักษ์ สืบสานและพัฒนา

๓.๓) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย

๓.๔) การส่งเสริมการศึกษาด้านภาษา ภาษาลาว เวียดนาม กัมพูชา และจีน

๓. รูปแบบการพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการพัฒนาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรจากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ทั้ง ๑๒ แห่ง พบว่ามีองค์ประกอบ ๓ ข้อ คือ

๑) การตระเตรียมความพร้อมในการพัฒนา นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง เป็นการสร้างความตระหนัก การสร้างเครือข่าย และคณะกรรมการพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๒) การพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง เป็นการดำเนินการจัดทำหรือกำหนดนโยบาย โดยมีการศึกษา วิจัย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบาย รวมทั้งข้อมูลของนโยบายและแผนงานตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับปฏิบัติ และในการจัดทำหรือกำหนดนโยบายจะต้องเกิดจากความร่วมมือ การประชุมสัมมนาระดมสมอง และการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง ๑๒ แห่ง ซึ่งขั้นตอนสุดท้ายต้องผ่านทำประชาพิจารณ์ นโยบายที่กำหนดขึ้นเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อเป็นของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๓) การนำนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล เป็นการที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง ๑๒ แห่ง นำนโยบายที่ได้จากการจัดทำ ไปบรรจุลงในนโยบาย และแผน หรือ กำหนดเป็นปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและกิจกรรม ดำเนินการตามนโยบาย รวมทั้งการติดตามการประเมินผล

๔. นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กระบวนการกำหนดนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขงโดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ เป็นการทดลองโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรจากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ทั้ง ๑๒ แห่ง ประกอบด้วย

๑) การบูรณาการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้สามารถเชื่อมโยงและสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) นโยบายและแผนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และความต้องการของประชาชน

๒) การดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีส่วนร่วม ในการวางแผน ปฏิบัติ และติดตามประเมินผล

๓) เน้นการความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของประเทศในลุ่มน้ำโขง และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดช่องทาง

เชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว

๔) การมีเอกภาพในนโยบายด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ของประเทศในลุ่มน้ำโขง แต่มีความเป็นอิสระในวิธีการดำเนินงานของแต่ละสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะและทัศนะอื่น ๆ

๑) ควรมีการกำหนดให้ศาสนาพุทธเป็นนโยบายระดับชาติและระดับหน่วยปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง เกือบทั้งหมดเชื่อมโยง

๒) สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรเพิ่มบทบาททางด้านศาสนา โดยระบุเป็นสำนักงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

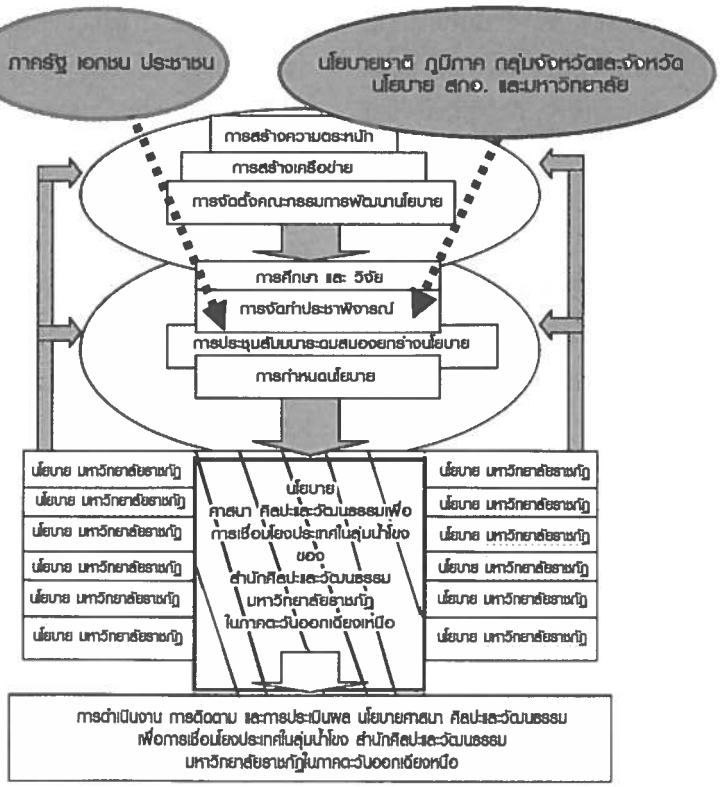
๓) นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรเป็นนโยบายสาธารณะที่มีการประชาพิจารณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง

๔) นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ต้องมีกลไกที่สามารถทำให้ปรับเปลี่ยนนโยบายได้ โดยใช้กระบวนการวิจัยติดตาม มีหน่วยเฝ้าระวังคอยตรวจสอบและสามารถปรับเปลี่ยนได้

๕) การเชื่อมโยงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอนุภาคประเทศลุ่มน้ำโขง ต้องเป็นไปโดยไม่ให้อิทธิพลหรือผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะในส่วนที่จะกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ และการค้าการท่องเที่ยว

๖) เอกภาพของนโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงประเทศอนุภาคประเทศลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องผลักดันให้เป็นกฎหรือระเบียบให้บุคลากรของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของทุกแห่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย

๗) จะต้องมีนโยบายร่วมสำหรับภายในประเทศในด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภูมิภาคตะวัน

ออกเฉียงเหนือก่อนที่จะดำเนินการกำหนดนโยบายสำหรับการเชื่อมโยงประเทศในอนุภาคลุ่มน้ำโขง

สรุปผลการวิจัย รูปแบบพัฒนานโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ ที่ใช้ประกอบ นโยบายศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มน้ำโขงโดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิสัยทัศน์ การสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีของประชาชนในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (ร้อยรัดสายสัมพันธ์ประชาชนในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงด้วยการเชื่อมโยงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม)

พันธกิจ พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้สามารถดำเนินการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีในด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกับประเทศในลุ่มน้ำโขง

เป้าประสงค์

๑. เพื่อสร้างองค์กรที่เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีในด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกับประเทศในลุ่มน้ำโขง

๒. เพื่อพัฒนาศูนย์กลางวิชาการ การวิจัย การแลกเปลี่ยนการเรียนการสอน และข้อมูลสารสนเทศด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. เพื่อพัฒนาการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแสดงและกิจกรรม ในด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยการมีส่วนร่วมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการเชื่อมโยงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศในลุ่มน้ำโขง

๕. เพื่อปลูกฝัง สร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีของประชาชน ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยกระบวนการเชื่อมโยง ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาบุคลากรสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีศักยภาพ ในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีในด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกับประเทศในลุ่มน้ำโขง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างเครือข่าย คณะกรรมการในระดับปฏิบัติและระดับนโยบาย และจัดตั้งองค์กร เพื่อการบูรณาการและเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างและพัฒนา เพื่อการอนุรักษ์ สืบสาน ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกับประเทศในลุ่มน้ำโขง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกับประเทศในลุ่มน้ำโขง และพัฒนาศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศ การประชุมวิชาการ และการวิจัย ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ประเทศในลุ่มน้ำโขง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การส่งเสริมการศึกษาด้านภาษา แลกเปลี่ยนการเรียนการสอน ประเทศในลุ่มน้ำโขง (ภาษาไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา และจีน รวมถึงภาษาประจำถิ่น)

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเชื่อมโยงการพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกับประเทศในลุ่มน้ำโขงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

บรรณานุกรม

กนกอร ยศไพบูลย์.(๒๕๔๗). **คู่มือการฝึกอบรมการพัฒนากระบวนการบริหารในรูปคณะบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษา.** โครงการบริการวิชาการแก่สังคม. ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กนกอร ยศไพบูลย์และเรณู คุปตัษเฐียร. (๒๕๔๗). **รายงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เรื่อง การพัฒนากระบวนการบริหารในรูปคณะบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษาในชุมชนท้องถิ่น.** ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กระมล ทองธรรมชาติและคณะ. (๒๕๒๗). **การทำงานในระบบคณะกรรมการ ผลงานวิจัยด้านการบริหารบุคคลใน ข้าราชการพลเรือน (พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕).** กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด แผนกพิมพ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๖ ก). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (๒๕๔๖ ข). **คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (๒๕๔๖ ค). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (๒๕๔๖ ง). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).

_____. (๒๕๔๗). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (๒๕๔๗). **การบริหารแบบกระจายอำนาจ : โรงเรียนพร้อมหรือยัง.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย .

เกษม วัฒนชัย. (๒๕๔๖). **ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

คณะกรรมธิการ การศาสนา จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม. (๒๕๕๑). **อำนาจหน้าที่คณะกรรมธิการ การศาสนา จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม.** http://www.senate.go.th/nla๒/committee/index. php?committee_id=๓๙ (ค้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

ธีระ รุญเจริญ. (๒๕๔๗). **สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วม ในการบริหารและการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

ประเวศ วะสี. (๒๕๔๑). **กระทรวงศึกษาธิการกับการกู้ชาติบ้านเมืองให้พ้นภัยวิกฤติ.** http://www.prawase.com/article/๔๐.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕ ๑)

_____. (๒๕๔๑). **ปฏิรูปการศึกษายกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเคล็ดไทยจำกัด.

_____. (๒๕๔๒). "วัดคือทุนทางสังคมอันยิ่งใหญ่" **เสขิยธรรม.** ฉบับที่ ๔๐ ปีที่ ๕ (มกราคม-เมษายน, ๒๕๔๒) หน้า ๒๑-๒๓

_____. (๒๕๔๗). **กระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process).**http://www.khlong-u-taphao.com/upload/forum/policy๑.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

_____. (๒๕๔๘). **อนาคตประเทศไทย ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘.** http://www.prawase.com/article/๙๘.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

_____. (๒๕๔๙). **อนาคตประเทศไทย อนาคตของเราร่วมกัน.** http://www.prawase. com/article/๑๑๔.pdf (ค้นเมื่อ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

_____. (ม.ป.ป.). **พุทธธรรมกับสังคม.** กรุงเทพมหานคร : เอชเอ็นการพิมพ์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (๒๕๔๕). **ชุดฝึกอบรมครู : ประมวลสาระ บทที่ ๑ หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

พิศาล ศิริธร. (๒๕๕๑). **การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ(พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓) สู่ท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** http://www.nrct.go.th/๒๐๐๘/downloads/ ๑๒๐๒๐๘_pptPisan. pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

เพทาย พิงษ์เพียจันทร์. (๒๕๕๑). **การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕ ๑-๒๕๕๓) สู่ท้องถิ่น : ภาคเหนือ.** http://www.nrct.go.th/๒๐๐๘/ downloads/ ๑๒๐๒๐๘_pptPatai.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

มานพ จันทน์เทศ. (ม.ป.ป.๑). **รายงานการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการพัฒนานโยบายของสถาบันราชภัฏ.** http://gold.rajabhat.edu/ Academic/documents/RIP/ ๑๐-๑/RIP-๐๐๖.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

_____. (ม.ป.ป.๒). **การนำเสนอรูปแบบการพัฒนานโยบายของสถาบันราชภัฏ.** http://onzonde.multiply.com/reviews/item/๒๗ (ค้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

เยาวภา ประคองศิลป์ และโกวิทย์ หน่อศรีดา. (๒๕๔๗). **รายงานการวิจัยการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการและหน่วยงานทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

เรณู คุปตัษเฐียร. (๒๕๔๑). **การศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาสถาบันการศึกษาสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ .

_____. (๒๕๔๕ ก). **คู่มือคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาด้านกระบวนการบริหารการศึกษา.** ขอนแก่น : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

_____. (๒๕๔๕ ข). **รายงานการวิจัยเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

_____. (๒๕๔๗). **การพัฒนากระบวนการกระจายอำนาจ การบริหารและการศึกษาการศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

วิชัย ตันศิริ. (๒๕๔๓). **คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สาธารณ.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (๒๕๕๐). **ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .....ฉบับลงประชามติ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ.

สุนีย์ เลี่ยวเพ็ญวงษ์ และคณะ. (๒๕๔๕). **รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบคิดผ่านงานวรรณกรรมลุ่มน้ำโขง.** ศูนย์วิจัยพหุลักษณ์สังคมลุ่มน้ำโขง คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. http://www.plurality.net/researchabstract/sunee-๔๕.pdf (ค้น

เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๑)

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (๒๕๑๗). **ปรัชญาการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย.

_____. (๒๕๑๙). **ศาสนากับการพัฒนา.** กรุงเทพมหานคร : สภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย.

_____. (มปป.) **อนาคตของวัฒนธรรมไทย.** http://www.sulak-sivaraksa.org/th/index.php?option=com_content&task=view&id= ๑๔๓&Itemid=๓ (ค้นเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕ ๑)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๒). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒.** กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟิค.

_____. (๒๕๔๓). **อุดมศึกษาสู่ปวงชน.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

_____. (๒๕๔๕). **การบริหารแบบกระจายอำนาจ : โรงเรียนพร้อมหรือยัง.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (มปป.). **คำเฉพาะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.** http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=๓&content_id=๓๓๗ (ค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๔๕). **สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๙.** กรุงเทพ : ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์.

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (๒๕๕๐). **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓)** http://www.nrct.go.th/download/๒๒ ๑๐๑.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (๒๕๒๓). **สู่ความเข้าใจวัฒนธรรม.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งจำกัด.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (๒๕๔๕). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (มปป.). **ตอนที่ ๒ กระบวนการพัฒนานโยบายการศึกษา** http://www.onec.go.th/HTML_๙๙/ONEC/g๓ ๑_oc ๑_๒.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม๒๕๕๑)

อนินท์ พุฒโชติ. (๒๕๔๕). **รายงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงนโยบายระหว่างการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจลาวภายใต้ "จินตนาการใหม่" ค.ศ. ๑๙๘๖-๒๐๐๐.** ศูนย์วิจัยพหุลักษณ์สังคมลุ่มน้ำโขง คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. http://www.plurality.net/researchabstract/anin%๒๐imegine%๒๐v.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๑)

อมร รักษาสัตย์และคณะ. (๒๕๔๓). **ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.** กรุงเทพมหานคร : การันต์การพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (๒๕๔๕). **การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย บุญประเสริฐ. (๒๕๔๗). **รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่คัดสรร.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

อุทัยวรรณ ด่านวิวัฒน์และคณะ. (๒๕๔๕). **การวิจัยเรื่อง การศึกษางานวิจัยทางด้านแบบลักษณ์ภาษาในอนุภาคลุ่มน้ำโขง.** ศูนย์วิจัยพหุลักษณ์สังคมลุ่มน้ำโขง คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. http://www.plurality.net/researchabstract/uthaiwan-๔๕.pdf (ค้นเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๑)